

Nekako sta se srečala. Toda ne ravno po naključju. Oba nasilneža in mirovnika, oba radikalna in zmerna, oba terorista in pacifista, oba z argumenti in brez njih. Oba s številnimi etiketami, četudi se z vsemi nikakor ne bi strinjala. Prvi opazi značko drugega. Ni bil navaden bedž, vsaj njemu se ni zdel. *Bellum iustum* je pisalo z rdečimi črkami na temno sivi podlagi. Rek mu je bil všeč. Poznal ga je, ker je o tem že mnogokrat razmišljal. Včasih tudi zelo na glas. Vedno je trdil, da ima vsakdo, če ga nekdo napade, pravico, da se brani z vsemi razpoložljivimi sredstvi. To je človekova pravica, je vedno pripomnil in si ob tem v spomin priklical Francois Julliena, ki je na nekem mestu zapisal, da moramo težiti k temu, da bodo človekove pravice povzročile učinek univerzalnega, ki služi kot brezpogojno, v imenu česar je boj ap
riori

pravičen, upiranje pa legitimno. Misel si je razlagal po svoje. Tako kot vsak. Lahko, da jo je malce priredil, lahko, da ne. Kakorkoli že, spet si ni mogel pomagati, da ne bi začel pogovora. Zopet o isti temi, zopet z drugim sogovornikom. Tega še ne pozna. Tudi on ne njega.

Začne dokaj nenavadno z vprašanjem o Allenu Ginsbergu. Beatniku, avtorju pesmi Howl. Če ga pozna. Slišal sem že za tega homoseksualca. Čuden odgovor, si misli. Moloch whose name is the Mind! je zapisal v drugem delu pesmi. Zaradi tega mi je tvoj napis na znački nadvse pomemben. Za takšne stvari se je vredno boriti. Na vse načine. Kaj drugega je Moloch kot jebena oblast. In kdo drug nam kreira misli, pričakovanja in želje kot gospoda iz vrhov? Zaradi tega živimo v takšni bedi, zaradi tega so naša življenja tako ničvredna. Oblast je nasilje, oblast je vedno v vojni, oblast je vseprisotna. Oblast je vojna! Kako prav ima Slavoj Žižek, ko govori o sistemskem nasilju. In kako prav ima Étienne Balibar, ko nas poduči o ultra-objektivnem nasilju, ki je lastno pogojem globalnega kapitalizma. Saj pravim, oblast enostavno hoče imeti permanentno vojno stanje. Potrebuje ga! Zaradi kapitalizma. Drugače ne bi mogla obstajati. V nasprotnem nam ne bi mogla jemati svobode. Toda: kako je že rekel Malcolm X? Obramba svobode je močnejša in odpornejša od moči tiranije in zatiranja. To mi je všeč. To mi daje upanje. V imenu svobode je zares potrebno bojevati boje. Takšen upor je upravičen, takšna vojna je pravična.

Belo ni vedno belo in črno ni vedno črno. Bertolt Brecht je podal lep primer cinizma: S čim se ukvarjate? so vprašali gospoda K. Gospod K je odgovoril: zelo se naprezam, pripravljam namreč svojo naslednjo zmoto. Zelo blizu temu ste. V Krvavem poldnevniku je Cormac McCarthy govoril o deželi tam zunaj, o deželi neke druge vrste, katere resnična geologija ni iz kamna, ampak iz strahu. V takšni deželi živimo oziroma v takšnih deželah živimo. Nasilje, ki ga proizvajajo in prakticirajo zli posamezniki, nas je stalo že preveč varnosti in udobja. Takšne ljudi je potrebno odstraniti iz družbe. Tukaj je treba iskati pravičnost. Šele ko bomo iztrebili vse

Prispeval Jure Lesjak
Ponedeljek, 26 Maj 2014 07:44

divjake, kot lahko beremo v knjigi Srce teme Josepha Conrada, takrat bo lahko naša civilizacija napredovala in začela iskati boljši jutri. Preveč je terorizma, preveč je individualnih in skupinskih akcij radikalnih grupacij, ki želijo škoditi obstoječemu redu. Red je red, temu se ne da oporekati. Kdor ga ne spoštuje, tega je treba izobčiti. Saj ga poznate, Ilicha Ramíreza Sáncheza, Carlosa Šakala, po vaše, enega najbolj znanih teroristov. Kaj drugega kot dosmrtna ječa bi bil pravi odgovor? Temu pravimo pravica. In kako naj bo človek ravnodušen, ko bere komunikeje britanske Angry Brigade, kjer so člani te nasilne organizacije zapisali, da se bo organizirani delavski razred podal v vojno z vlado? Seveda niso pozabili pripisati, da se bodo bojevali z bombami.

Ko smo že ravno pri bombah: anekdota pravi, da je nemški častnik med drugo svetovno vojno obiskal Picassa v njegovem pariškem ateljeju, kjer je videl Guernico in ga ves zgrožen vprašal, če je on napravil tole sliko. Picasso mu je odvrnil: Ne, ti si to napravil. Imel je popolnoma prav. Belo ni vedno belo in črno ni vedno črno, praviš, kajne? Iskati bi bilo potrebno vzroke, ne zgolj posledic. Človek mora najprej spregledati, da bi lahko videl. In sodil. Tako je to videl Picasso, ki je dejal, da sta umetnino pravzaprav narisala nasilje in bombardiranje nemških ter italijanskih vojaških letal. Prav take napade danes zamenjujemo z evfemizmom humanitarne intervencije. Kaj, za vraga, je humanitarnega pri pobijanju ljudi?

Vojna je upravičena, ker je njen cilj mir, je nekoč dejal Sveti Avguštin. Tako je v teh primerih. *Be llum iustum!*

S čimer, praviš, se strinjaš. Drugače je v primerih, ko nekdo hoče in celo zahteva neko tako imenovano spremembo. Revolucija se sliši od ljudi, ki mislijo, da jih je bog poslal z namenom, da fizično uničijo, kar je leporečje za ubijejo, predstavnike oblasti, ki jih je želelo imeti ljudstvo. Bili so jih izvolili. Temu na zahodu pravimo demokracija. Kar je nasprotno revolucionarnim težnjam, ki si tako zelo želijo nazaj v prelepi komunizem. In tisti morilci, ki pobijajo nedolžne, tisti naj odgovarjajo za svoja dejanja. Ko je Ulrike Meinhof, soustanoviteljica Rote Armee Fraktion, pisala pismo iz oddelka smrti, se je pritoževala nad divjo agresivnostjo, za katero nima ventila. Zapisala je, da je to najhuje – jasna zavest o tem, da nimaš možnosti preživetja. Tudi žrtve te divje agresivnosti nemške urbane gverile in njihovih praks niso imele izbire. Toliko o humanosti.

Vedno gre za vprašanje ciljev in sredstev. Ampak v vsakem primeru je potrebno gledati tudi na to, kaj lahko dosežeš. Nekaj moramo doseči. In če tega na moremo z nenasilnimi metodami, potem je pač potrebno spremeniti taktiko. Želja, ki žene k destrukciji, je pravzaprav tudi želja po kreaciji, je dejal Mihail Bakunin. Včasih ni dovolj, da, tako kot strogo pacifistični člani gibanja za državljanske pravice, zganjamo gandizem in prepevamo We shall overcome, in da skupaj s Freedom Riders iz Washingtona do zvezne države Mississippi pojemo If you miss me from the back of the bus. Kljub vsemu pa moram priznati, da so takšni aktivistični podvigi vseeno prinesli napredek. Zdaj lahko temnopolti Američani vsaj volijo. Je pa res, da so problem že same

volitve.

Puško, meč, kopje v dlan? Enkrat ja, spet drugič ne. To sprenevedanje je na koncu najslabše. Treba je zavzeti jasno pozicijo. Sem za to in to, za tem stojim za vsako ceno. Si kdaj bral pesmi predstavnika transcendentalizma Walta Whitmana? Čisti dokaz omahovanja in neodločnosti so njegovi verzi: Do I contradict myself? Very well then I contradict myself (I am large, I contain multitudes). Tega manjka: odločnosti! Točno to, kar je v Atlas Shrugged povedala Ayn Rand: želim si kapitalizem, ki temelji na načelu *laissez-faire*, saj je to edini družbeni sistem, ki varuje posameznikove pravice in popolno svobodo. That's it!

Ko govorimo o odločnosti, vselej pozabljamo, da jo včasih odobravamo, naslednjič pa govorimo, da ne smemo tako hiteti in naj raje kakšno stvar vnovič premislimo. Črni blok je na alterglobalističnih demonstracijah v Seatllu sestavil komunike, v katerem je bil nadvse natančen in odločen, »kaj je potrebno storiti«, kot se je že pred več kot sto leti v pamfletu spraševal Vladimir Iljič Lenin. Danes bi ga John Holloway popravil z geslom »kaj lahko naredim«, da najdem razpoke v kapitalističnem sistemu. Toda: ali ni Črni blok govoril odločno, ko se je zavzemal za ukinitve privatne lastnine, ki je inherentna kapitalizmu, saj je zatiralska in nasilna? Ko se je Črni blok zatekel k nasilju, je to upravičeval s še večjo odločnostjo: Ko razbijemo okno, želimo s tem uničiti tanek furnir legitimnosti, ki obdaja privatnolastninske pravice. Izložbeno okno postane zračnik, ki v dušeče ozračje veleblagovnice spusti nekaj svežega zraka. Pročelje stavbe pa postane tabla za zapisovanje idej, ki se rojevajo pri viharjenju o boljšem svetu. K temu bi lahko dodali misel Emme Goldman, da so nasilna politična dejanja v primerjavi z vso tiranijo kapitala samo kaplja v morje. Oziroma – da vrnem nazaj z Brechtom: Kaj je rop banke v primerjavi z ustanovitvijo banke?

Kako anarhistično! In kako predvidljivo. Ko lahko krivdo za nasilje brez vsakih težav individualiziramo in ko točno vemo, kdo stoji za nelegalnimi dejanji, takrat se vedno pojavijo tisti, ki bentijo čez sistem. Vsega je kriv sistem! Takšni smo zaradi sistema. Vi ste nas pripravili do tega. Odgovorna družba pač na žalost ali pa, bolje, na srečo potrebuje odgovorne posameznike, ki se morajo zgledovati po tistem znamenitem izreku John F. Kennedyja: Ne sprašuj, kaj *lahko* stori zate tvoja *država*, vprašaj se, kaj *lahko* za *državo* storiš ti. Najprej se je treba seveda vključiti v sistem, spoštovati zakone in stremeti k čim nižji stopnji konfliktnosti. Upoštevajoč te zapovedi bo McCarthyjevo deželno strahu zamenjala dežela varnosti. Le če smo varni, pa smo lahko tudi svobodni. Svoboda pa je naš glavni cilj, kajne?

Že res. A stvar niti slučajno ni tako zelo preprosta. Tisti, ki se pritožujejo nad sistemom, se zavedajo da le ta ustvarja eno in edino Resnico. S primatom v določanju strukturnih pogojev za funkcioniranje sistema se oblasti odpira tudi polje za določanje dojemanja objektivne realnosti.

Prispeval Jure Lesjak

Ponedeljek, 26 Maj 2014 07:44

Resnica je ena sama in tista je obče veljavna! Sistem komande in kontrole si tako prizadeva, da resnica ne bi nikoli postala subjektivna, saj bi se v tem primeru, kot pravi Dave Neal, okvir naše družbe zrušil – zakon, vera, država, vse to se zgrne samo vase, ko spoznate, da je to, čemur nekateri pravijo resnica, pravzaprav s silo podprto mnenje. Kjer je vpletena moč, je to, kar velja za Resnico, v resnici proizvajanje mitov, laž in praznoverje. Seveda ne gre pričakovati, da bi različni militantni uporniki, po vaše, teroristi, anarhisti, komunisti, vandali, lahko s svojimi nasilnimi in nenasilnimi dejanji popolnoma ogrozili oblast in dojemanje ter podajanje Resnice. Lahko pa, kot v Državlanski poslušnosti pravi Henry David Thoreau, storijo nekaj. Na primer: prelomijo z dojemanjem vseobsegajoče totalnosti oblasti, ki stavi na posploševanje in redukcijo kompleksnosti in pozablja, da se v istem trenutku, ko se vzpostavi določena oblast, hkrati rojeva tudi njen antipod – konstituirajoča oblast, ki *bellum iustum* razume drugače.